

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.II.10.135/2011/4.szám

A Kúria a dr. Barabás Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság alperes ellen fenytítést kiszabó határozat hatályon kívül helyezése iránt a Veszprémi Munkaügyi Bíróságon 2.M.470/2009. szám alatt megindított és a Veszprém Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1.Mf.21.049/2010/4. számú ítéletével elbírált perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Veszprém Megyei Bíróság 1.Mf.21.049/2010/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 2.M.470/2009/11. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra, az abban megjelölt módon 63.000 (hatvanháromezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A B. Rendőrkapitányság állományába tartozó, a B. O. V. A. szolgálati helyen alosztályvezető beosztást betöltő rendőr alezredes rendfokozatú felperest az állományilletékes parancsnok a 2009. augusztus 17-én kelt ... számú fenytítés kiszabásáról szóló határozatában a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 68. § (1) bekezdés b) pontjában és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 11. § (1) bekezdésében foglaltak megszegése miatt a Hszt. 123. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott megrovás

fenyítéssel sújtotta.

A határozat indokolása szerint a felperes 2009. május 25-én 12 óra körüli időben szolgálata ellátása során S. M. rendőrőrnaggyal történő telefonbeszélgetés alkalmával azt az utasítást adta, hogy a V. Cs. sértett által bevitt „Megdögletek zsaroló cigányok. Az egész utcában. BP. csoport.” tartalmú fenyegető levéllel kapcsolatban veszélyes fenyegetés szabálysértése állapítható meg, és a sértettnek a Veszprémi Városi Bíróságnál kell feljelentését megtennie. A levél alapján azonban a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) 176/A. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt zaklatás vétsége megalapozott gyanúja állapítható meg, és e szerint kellett volna az intézkedéseket megtenni. A romák sérelmére elkövetett cselekményekkel kapcsolatban 2009. március 26-án hatóságunknál ... számon iktatott, a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatójának átiratában foglaltak szerint az esetet soron kívül a B.-i Rendőrkapitányság vezetőjének és a szolgálati út betartásával az ORFK főügyeletének jelentenie, illetőleg erre intézkednie kellett volna. A fegyelmi jogkör gyakorlója súlyosbító körülményként vette figyelembe, hogy a felperes szakszerűtlen intézkedés miatt, valamint eljárás lefolytatása közben más ügyből kifolyólag figyelmeztetésben részesült. Ugyanakkor enyhítő körülményként értékelte, hogy a felperes megbízással, illetve kinevezéssel viszonylag rövid ideje látta el az alosztályvezetői, parancsnoki, illetve ügyeletos parancsnoki feladatokat.

A felperesnek a fenyítést kiszabó határozat ellen előterjesztett szolgálati panaszát a Veszprém megyei rendőr-főkapitány a ... számú határozatában elutasította.

A felperes keresetében vétkes kötelezettségszegés hiányában a határozatok hatályon kívül helyezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy telefonbeszélgetésük után Simon Mihály rendőrőrnagy a sértettet két megoldásról is tájékoztatta, aki nem a rendőrségen való feljelentést választotta, és feljelentés, illetve magánindítvány hiányában nem volt intézkedési kötelezettsége. A Nemzeti Nyomozó Iroda tájékoztatója a jelentéstételi kötelezettséggel összefüggésben teljesen eltérő tényállású eseteket tartalmazott, de ettől függetlenül is a rendőrkapitányság vezetőjének a szolgálat ellátása során szóban, majd a következő napon írásban jelentést tett.

Az alperes ellenkérelmében a fegyelmi eljárásban feltárt tényállás alapján a kereset elutasítását kérte.

A Veszprémi Munkaügyi Bíróság a 2.M.470/2009/11. számú ítéletében az alperes ... Fe. számú határozatát hatályon kívül helyezte.

A munkaügyi bíróság a Hszt. 121. § (2) bekezdésének c) pontjában foglaltakra hivatkozott, miszerint a fenyegetőséget kizárja, ha a hivatásos állomány tagja a fegyelemsértést tévedésből követte el.

A megállapított tényállás szerint a sértett a Balatonalmádi Rendőrkapitányság kihelyezett őrsét, a B.-i Rendőrőrsöt kereste fel, és a B.-i Rendőr-főkapitányság B. O.-hoz tartozó szolgálatot teljesítő S. M. rendőrőrnagy a sértett esetével kapcsolatban a felperestől telefonon kért tájékoztatást. A felperes a számára továbbított információk alapján adott tanácsot, a sértettel személyesen nem találkozott. A fegyelmi eljárás iratanyagából megállapíthatóan a felperes azt is közölte, hogy a sértett a Rendőrségen is tehet feljelentést, és ebben az esetben a panaszát felveszik, a sértett azonban nem ezt a megoldást választotta.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint annak megítélése, hogy egy ügyben veszélyes fenyegetés szabálysértése, vagy zaklatás vétségének megalapozott gyanúja állapítható meg, szakmai értelmezés kérdése, és a telefonban tanácsot kérő beosztottal közölt szakmai álláspont tévedés esetén sem valósít meg fegyelemsértést.

A munkaügyi bíróság a jelentéstételi kötelezettség elmulasztását sem találta megállapíthatónak. V. Cs. által bemutatott levél kétség kívül fenyegetést tartalmazott a roma származásúakra, azonban a roma származásúak sérelmére elkövetett bűncselekmények után a Nemzeti Nyomozó Iroda felhívást tartalmazó körlevelét az alperes ugyan a B.-i Rendőrkapitányságon kifüggesztette, azonban semmilyen módon nem határozta meg és nem szabályozta, hogy a jelentéstételi kötelezettségnek mennyi időn belül és milyen módon kell eleget tenni. Ezen túlmenően P. Gy.-nek, a B.-i Rendőrkapitányság vezetőjének az esetet a felperes 2009. május 25-én szolgálatteljesítési ideje alatt szóban jelentette, és 2009. május 26-án írásban is jelentést tett.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Veszprém Megyei Bíróság az 1.Mf.21.049/2010/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az ítélet indokolása szerint az alperes abban látta a felperes kötelezettségszegését, hogy a sértett bejelentése kapcsán az esetet nem megfelelően minősítette, következésképpen a felperes jogszabály ismerete hiányos. A beszélgetés a felperes és beosztottja között az eset mikénti minősítésével kapcsolatban zajlott le, a helyes jogi minősítés meghatározása azonban a polgári bíróság előtt a peres eljárás tárgyát nem képezhette. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint a felperes esetleges szakmai tévedése vétkes kötelezettségszegésnek nem tekinthető. A Nemzeti Nyomozó Iroda a romákat ért támadásokkal összefüggésben két különböző felhívást is kiadott, azonban az alperes nem készített a

„haladéktalan bejelentés” mikénti értelmezésével kapcsolatos belső utasítást, ezért nem volt mihez viszonyítani, hogy a felperesnek mikor kellett jelentést tennie.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a munkaügyi bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalra utasítását kérte.

Azzal érvelt, hogy a fenytetés kiszabására a Hszt. 68. § (1) bekezdés b) pontjában és az Rtv. 11. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségek megsértése miatt került sor, amit a fegyelmi eljárás adatai alátámasztottak. A felperest a jogszabály által nem ismert „szakmai tévedése” nem mentesíti, és a zaklatás vétségét a felperes még a 2009. május 26-án kelt írásbeli jelentésében sem említette. A bejelentés alapjául szolgáló cselekmény minősítése nem az állampolgár feladata. A másodfokú bíróság pedig tévesen jutott arra a következtetésre, hogy nem állapítható meg, melyik minősítés a helyes, mivel a szabálysértés és a bűncselekmény törvényi tényállása jól elkülöníthető. A Hszt. 68. § (1) bekezdés b) pontja pedig elvárható szakértelemről tesz említést, ezért a bejelentőt tájékoztatni kellett volna a Btk. 163. §, 31. § és 183. §-aiban foglaltakról, és írásban nyilatkoztatni, hogy kíván-e magánindítvánnyal élni vagy sem. Téves az az ítéleti megállapítás is, hogy a felperes a jelentéstételi kötelezettségének eleget tett. A rendőrkapitányság vezetője az esetről nem felperes jelentése útján értesült. A Nemzeti Nyomozó Iroda felhívásában a „maradéktalan” szó soron kívüli, azonnali jelentételi kötelezettséget takar, a felperes azonban az esetet nem is tekintette jelentéstételi kötelezettség alá tartozónak.

A felperes a perben álláspontjával egyezően vétkes kötelezettségszegés hiányában a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és az alperesnek a költségeiben való marasztalását kérte.

A Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokból tévesen vonta le azt a következtetést, hogy 2009. május 25-én V. Cs. sértett esetével kapcsolatban S. M. rendőrőrnagy részéről tanácskérésre, a felperes részéről pedig tanácsadásra került sor, amely során a felperes a cselekmény megítélését illetően csupán szakmai véleményét közölte a számára továbbított információk alapján. A másodfokú bíróság e körben a tényállást - helyesen - módosította és megállapította, hogy a felperes beosztottjának nem tanácsot, hanem utasítást adott.

Ezt a megállapítást alátámasztotta a felperes személyes nyilatkozata, miszerint a B.-én szolgálatot teljesítő rendőr a B.i Osztály állományába tartozott, ezért nem tanácsot adott az ügyben, hanem neki kellett intézkednie a nyomozás megindításáról, illetőleg az arról való döntésről. S. M. rendőrőrnagy a fegyelmi eljárás során megerősítette, hogy a felperestől az esettel kapcsolatban utasítást kapott.

A Hszt. 68. § (1) bekezdés b) pontja szerint a hivatásos állomány tagja köteles a szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsnoknak és intézkedéseknek megfelelően - szükség esetén a veszély vállalásával - az elvárható szakértelemmel és gondossággal pártatlanul és igazságosan végrehajtani. Az Rtv. 11. § (1) bekezdése is előírja, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell élete kockáztatásával is megvédeni.

A felperes a B.-i Rendőrőrsön ügyeletes beosztásban szolgálatot teljesítő S. M. rendőrőrnagy szolgálati felettese volt, és beosztása szerinti feladatai közé tartozott gondoskodni arról, hogy az alárendeltségbe tartozók a munkájukat a törvényesség követelményeinek, a hatályos jogszabályoknak és rendelkezéseknek megfelelően végezzék (2.M.470/2009/14. számú alperesi beadvány mellékletét képező vizsgálati alosztályvezető munkaköri leírása).

Az alperes a felperest a fenytést kiszabó fegyelmi határozat tartalma szerint a fenti jogszabályokba ütköző szakszerűtlen intézkedés és a soron kívüli jelentéstételi kötelezettség elmulasztása miatt, nem pedig kollégák közt folytatott szakmai konzultáció során elfoglalt jogi álláspontja miatt vonta felelősségre.

A Kúria egyetért az alperesnek azzal az álláspontjával, hogy egy adott cselekmény megítélése és minősítése nem az állampolgár feladata, hanem az intézkedésre jogosult rendőr kötelessége, akinek az esetet a sértett által bemutatott levél címzése és tartalma alapján, nem pedig a laikus sértett véleménye alapján kellett megítélni, márpedig - ahogyan erre az alperes helyesen hivatkozott - a levél tartalma teljesen egyértelmű volt.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 151.§ (1) bekezdés a) pontját a törvényalkotó 2008. január 1-jétől hatályon kívül helyezte, és a tényállást a Büntető Törvénykönyvben zaklatás vétsége alatt (Btk. 170/A. § (2) bekezdés) beemelte. Az alperes alappal hivatkozik arra, hogy ennek tudása a felperes részéről egyértelműen kötelezettség volt, aminek megszegését igazolja, hogy

a felperes 2009. május 26-án kelt jelentésében sem tett említést zaklatás vétségéről.

Nem vitás, hogy a sértett zaklatás bűncselekményének gyanújáról és annak magánindítványra való üldözhetőségéről teljes körű kioktatást nem kapott (S. M. 2009. július 8-án felvett tanúkénti meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv és a 2.M.470/2009/11. sorszámú jegyzőkönyvben felvett tanúvallomása), mivel a sértett S. M. tanúvallomása szerint az „életveszélyes fenyegetés” szóhasználatához ragaszkodott. A sértett a szabálysértési eljárás megindításának módjára vonatkozó tájékoztatást illetően annak a bíróság előtti megindítását választotta, ezért a B.-i Rendőrőrsön az esetről semmiféle írásbeli feljegyzés nem készült. A felperes azzal, hogy a beosztottjának adott utasítás során a cselekmény minősítését valójában a sértett választásától tette függővé, megsértette a szolgálati feladatainak az elvárható szakértelemmel és gondossággal való teljesítését. Ezt támasztja alá, hogy a megtett intézkedést a B.-i Rendőrőrsön ugyancsak szolgálatot teljesítő, és a felperes valamint S. M. közti telefonbeszélgetést halló, és az azt követő intézkedésnél jelen levő B. L. rendőr törzssászlós V. Cs. sértett tájékoztatását elégtelennek találta, és az eseményt A. A. törzssászlós őrsparancsnoknak azonnal jelentette (B. L. rendőr törzssászlós 2009. május 26-án kelt jelentése a fegyelmi eljárás anyagában). Ezt követően A. A. a felperest telefonon felhívta, akinek azzal a véleményével, hogy „az ügy szabálysértés és bírósági hatáskörbe tartozik, nem kell semmilyen intézkedést tenni”, nem értett egyet. A. A. őrsparancsnok arra figyelemmel, hogy az eset az irányítása alatt lévő őrs területén történt, saját hatáskörében eljárva soron kívül intézkedett, és az esetet szóban a balatonalmádi rendőrkapitánynak, P. Gy. rendőr alezredesnek egyidejűleg jelentette. Tette ezt azért, mert a romák sérelmére elkövetett korábbi cselekményekre és a Nemzeti Nyomozó Iroda által kiadott felhívásra figyelemmel úgy ítélte meg, hogy az ügy mindenképpen azonnali intézkedésre adott okot (A. A. 2009. június 10-én felvett tanúmeghallgatásáról szóló jegyzőkönyv, és a 2.M.470/2009/11. sorsz. jegyzőkönyv 6-8. oldalai).

Az eljáró bíróságok a felperes terhére a jelentéstételi kötelezettség elmulasztását azért nem találták megállapíthatónak, mert a roma származású személyek sérelmére elkövetett bűncselekmények kapcsán a Nemzeti Nyomozó Iroda részéről kiadott felhívásokkal összefüggésben az alperes nem adott ki belső utasítást, hogy a „haladéktalan bejelentési kötelezettséget” miként kell értelmezni, és milyen út betartásával kell a jelentést megtenni, valamint a felperes 2009. május 25-én szóban és 26-án pedig írásban ténylegesen jelentést tett.

Az előbbiekkel szemben azonban figyelmen kívül hagyták, hogy a felperes a perben nem vitatta, hogy a szóban forgó felhívások

tartalmát ismerte, ami pedig a „haladéktalan” szó értelmezését illeti, belső utasítás nélkül is a mindennapi szóhasználat szerint azonnali, vagy a lehető legrövidebb időn belüli értesítési kötelezettséget jelent.

A per egyértelmű és aggálytalan adatai szerint a felperes nem a „haladéktalan” szóhasználatkal kapcsolatos értelmezési bizonytalansága miatt, hanem azért nem jelentette az esetet, mivel azt a Nemzeti Nyomozó Iroda felhívásában megjelölt esetekkel összehasonlítva nem tekintette jelentéstételi kötelezettség alá tartozónak. Saját nyilatkozata ezt – többek között – azzal támasztotta alá, hogy például a boríték címzése csak arra szolgál, hogy a postás a levelet kézbesítse, és abban nem „megdöglesz V. Cs.” szöveg, hanem „Megdögletek” szöveg szerepel (a felperes személyes meghallgatásáról 2009. június 19-én felvett jegyzőkönyv 5. oldal 1. és 3. bekezdés).

A B.-i Rendőrkapitányság vezetője, P. Gy. rendőralezredes a történetekről A. A. őrsparancsnok telefonon történt jelentése útján értesült. A felperes erről akként nyilatkozott, hogy a rendőrkapitányság vezetője az eseményeket illetően tőle szóban jelentést kért, amelynek során számára úgy tűnt, hogy a rendőrkapitány már tudott a történetekről (a felperes személyes meghallgatásáról 2009. június 19-én felvett jegyzőkönyv 4. oldala, és a 2.M.470/2009/6. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal 5. bekezdése).

Mindebből követően nem megalapozatlan a fenytést kiszabó határozatnak az a megállapítása, hogy a felperes soron kívüli jelentéstételi kötelezettségének a B.-i Rendőrkapitányság vezetője és a szolgálati út betartásával az ORFK főügyelete felé nem tett eleget.

A fenti indokolás alapján a Kúria megállapította, hogy az alperes a perben a felperes terhére rótt fegyelemsértés elkövetését hitelt érdemlően bizonyította, a fenytés kiszabásánál a felperes terhére és javára szóló körülményeket figyelembe vette, és a Hszt. 123. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott megrovás fenytés az elkövetett cselekménnyel arányban áll. Az eljárás bíróságok a jogszabálynak megfelelő fegyelmi határozatot helyeztek hatályon kívül, ezért a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdésében foglaltak alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A Kúria az együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltak alapján az együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási

illetéket a felperes viseli, amelynek mértékéről a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés a), b) és d) pontjában foglaltak alapján állapította meg.

Budapest, 2012. március 21.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke,

Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró,

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő